

Перелік актуальних питань

№ п/п	Запитання	Відповіді НБУ
1	<p>На яких саме «інших працівників» банку, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу, розповсюджується вимога щодо їх бездоганної ділової репутації? Це працівники підрозділу фінансового моніторингу Банку, чи це всі працівники Банку, які в межах покладених на них обов'язків, приймають участь у процесі здійснення Банком фінансового моніторингу (до прикладу здійснюють ідентифікацію/верифікацію клієнтів на відділеннях)? З якою частотою необхідно здійснювати моніторинг бездоганної репутації працівників, залучених до проведення первинного фінансового моніторингу (щорічно/раз на два роки/інше)?</p>	<p>Банк, урахувавши норми законодавства України у сфері ПВК/ФТ, самостійно визначає перелік працівників банку, які залучені до проведення первинного фінансового моніторингу, та приймає рішення про порядок підтвердження бездоганної ділової репутації таких працівників на підставі інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відсутність встановлених компетентними органами або судом порушень вимог законодавства, а також про відсутність судимості, яка не знята або не погашена в установленому законом порядку.</p> <p>При цьому, обсяг дій банку щодо підтвердження бездоганної ділової репутації працівників визначається банком у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ в залежності від посадових обов'язків таких працівників та залучення їх до заходів з фінансового моніторингу, визначених у в трудовому договорі (посадовій інструкції) працівника.</p> <p>Як приклад, перевірка ділової репутації може здійснюватись банком під час прийому працівника на роботу, а також періодично переглядатися відповідно до внутрішніх процедур банку.</p>
2	<p>Чи може Банк використовувати Анкету перевірки ділової репутації працівника Банку (розроблену Банком) підписану працівником, яка дасть можливість Банку забезпечити підтвердження інформації про працівника та зробити висновок про наявність бездоганної ділової репутації працівника Банку, залученого до проведення фінансового моніторингу?</p>	<p>На виконання вимог частини першої статті 8 Закону та розділу III Положення № 65, банк розробляє та затверджує внутрішні документи з питань ПВК/ФТ, які повинні урахувати усі вимоги, визначені законодавством України у сфері ПВК/ФТ, та містити дієві ризик-орієнтовані процедури, порядки, достатні для належної організації та функціонування внутрішньобанківської системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу, функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ. При цьому, обсяг дій банку щодо підтвердження бездоганної ділової репутації працівників визначається банком у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ в залежності від посадових обов'язків таких працівників та залучення їх до заходів з фінансового моніторингу, визначених у в трудовому договорі</p>

		(посадовій інструкції) працівника.
3	Чи правильно ми розуміємо, що тепер відносно всіх працівників банку, що залучені до проведення первинного фінансового моніторингу (тобто, як мінімум всіх працівників, які залучені до обслуговування клієнтів) необхідно отримати довідку МВС про відсутність судимості?	<p>Обсяг дій банку щодо підтвердження бездоганної ділової репутації працівників визначається банком у внутрішніх документах в залежності від посадових обов'язків таких працівників та залучення їх до заходів з фінансового моніторингу, визначених у в трудовому договорі (посадовій інструкції) працівника. Наприклад, процедура прийому працівників на роботу, кадрова політика банку.</p> <p>Довідка необхідна для погодження відповідально працівника банку, для інших працівників в залежності від внутрішніх процедур банку. Банк сам вирішує необхідність отримання довідки від МВС або використання інформації з інших джерел.</p>
4	Відповідно до ч. 13 статті 11 Закону про ПВК/ФТ, у разі якщо політично значуща особа перестала виконувати визначні публічні функції, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний продовжувати не менше ніж протягом дванадцяти місяців враховувати її триваючі ризики та вживати заходів, визначених пунктами 2-4 цієї частини, поки не переконається в тому, що такі ризики відсутні. Чи розповсюджується зазначена норма на членів сім'ї політично значущої особи та осіб, пов'язаних з політично значущою особою, на юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником якої є політично значуща особа?	Заходи, передбачені п.2-4 ч.13 ст.11 Закону розповсюджуються на клієнтів, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами.
5	Протягом якого часу за особою зберігається статус "пов'язаної особи з РЕР", у разі, якщо особа перестає бути членом сім'ї політично значущої особи, втрачає ділові зв'язки з РЕР? Чи відповідний статус залишається назавжди і Банк на постійній основі має здійснювати поглиблений аналіз ділових відносин з колишніми	Згідно з Законом «члени сім'ї» не належать до пов'язаних з РЕР осіб, а виділені в окрему категорію. Статус пов'язаної особи та члена сім'ї зберігається до припинення відповідних правовідносин. При цьому банк під час моніторингу ділових відносин з такими особами має використовувати ризик-орієнтований підхід.

	“пов’язаними особами”?	
6	<p>Чи встановлюється високий ризик та у яких випадках, відносно національних публічних діячів та діячів, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях?</p>	<p>Відповідно до ч.5 ст.7 Закону суб’єкт первинного фінансового моніторингу зобов’язаний встановити високий ризик ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин), зокрема стосовно іноземних публічних діячів, членів їх сімей та осіб, пов’язаних з такими політично значущими особами, а також клієнтів, кінцевими бенефіціарними власниками яких є зазначені особи. Стосовно інших категорій ПЗО застосовується ризик-орієнтований підхід.</p>
7	<p>Відповідно до п. 10 Додатку 9 Положення, працівники банку, установлюючи джерела статків (багатства) та джерела коштів, пов’язаних із фінансовими операціями РЕР, мають зосередитись на наявності/відсутності логічних пояснень їх накопичення з точки зору законності.</p> <p>Просимо надати орієнтовний перелік документів, що можуть підтвердити джерела статків (багатства) для здійснення відповідного висновку.</p>	<p>Банк під час установлення джерел статків (багатства) та джерела коштів, пов’язаних із фінансовими операціями РЕР, використовує ризик-орієнтований підхід із метою визначення необхідної деталізації та глибини здійснення аналізу, кількості джерел інформації, що використовуватимуться для отримання та/або перевірки отриманої інформації (п.9 Додатка 9 до Положення № 65). Банк, аналізуючи історію накопичення статків (багатства), має сформулювати загальне розуміння про їх походження, наприклад, завдяки спадкуванню, найманій праці, веденню бізнесу, інвестуванню (п.13 Додатка 9 до Положення № 65).</p> <p>Банк для встановлення джерел статків (багатства) та джерела коштів, пов’язаних із фінансовими операціями, може використовувати офіційні документи, публічну інформацію, інформацію, отриману від клієнта, інформацію, що є в наявності у банку у зв’язку з обслуговуванням його фінансових операцій у минулому, та з інших джерел (пункт 14 Додатку 9 до Положення № 65). Документами, що підтверджують статки, можуть бути будь-які правовстановлюючі документи, передбачені законодавством, цивільно-правові правочини, а також декларації, подані на виконання вимог законодавства.</p> <p>При цьому, банки аналізують інформацію, зазначену в деклараціях, з точки зору можливості проведення РЕР конкретної фінансової операції на відповідну суму. У разі, якщо фінансова операція не відповідає доходам, зазначеним в декларація, банку слід запитати додаткові документи.</p>

8	<p>Яким критеріям при аналізі мають відповідати юридичні особи, трасти або інші подібні правові утворення, щоб з юридичної точки зору були підстави вважати їх такими, що де-факто були утворені для вигоди політично значущих осіб?</p>	<p>Можливі різні ситуації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) За наявними в банку документами/інформацією є розуміння, що КБВ є РЕР, член сім'ї РЕР, пов'язана з РЕР особа. 2) Траст або інші подібні правові утворення, що створені для вигоди РЕР, на нашу думку, мають такі ознаки: <ul style="list-style-type: none"> - конкретні активи, що належать РЕР на праві власності, передаються в розпорядження довірчого власника відповідно до умов укладеного між ними трастового договору, але прибуток з нього отримує РЕР; - довірчим власником є особа, яка володіє та управляє активами траста на користь РЕР відповідно до умов трастового договору та спеціальних обов'язків, покладених на нього законодавством відповідної держави; - кінцевим бенефіціарним власником трасту є РЕР. 3) За документами РЕР не прослідковується, але у банку є розуміння, що де-факто використовується номінальний КБВ, маскуючи свою причетність до цієї юридичної особи, трасту або іншого правового утворення. <p>З метою прийняття рішення банк може використовувати наступні джерела інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наявні документи; - інформація з відкритих джерел; - експертний висновок; - реєстри; - результати аналізу операцій; тощо
---	--	---

9	<p>Чи повинні направлятися на фінансовий моніторинг, звичайні безготівкові операції юридичних осіб, кінцевими бенефіціарними власниками яких є Політично значущі особи, члени їх сім'ї та/або осіб, пов'язаних з політично значущими особами в разі якщо вони дорівнюють або перевищують порогові суми?</p>	<p>Фінансовими операціями, що підлягають фінансовому моніторингу, є порогові фінансові операції та підозрілі фінансові операції (діяльність). Ознаки таких фінансових операцій визначені статтями 20 та 21 Закону. Ураховуючи зазначені норми Закону, а також те, що відповідно до пункту 42 частини першої статті 1 Закону пов'язаними з політично значущими особами є фізичні особи, які відповідають визначеним критеріям, фінансові операції юридичних осіб, кінцевими бенефіціарними власниками яких є політично значущі особи, члени їх сім'ї та/або особи, пов'язані з політично значущими особами (РЕР), не містять ознак, наведених у статті 20 Закону, та банк не зобов'язаний повідомляти про них спеціально уповноважений орган.</p> <p>У разі виникнення достатніх підстав для підозри, що фінансові операції юридичних осіб, кінцевими бенефіціарними власниками яких є РЕР, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та/або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, або із вчиненням іншого кримінального правопорушення або діяння, за яке передбачені міжнародні санкції, банк, відповідно до вимог підпункту «в» пункту 8 частини другої статті 8 Закону, зобов'язаний негайно повідомити про це СУО та вжити інших заходів, передбачених законодавством України у сфері ПВК/ФТ, а також внутрішніми документами банку з питань ПВК/ФТ.</p>
10	<p>Яким чином відслідковувати спільне з РЕР бенефіціарне володіння юридичною особою, якщо фізична особа через певний період може вже не мати спільного бенефіціарного володіння з РЕР та відповідно більше не відноситись до категорії осіб, пов'язаних з РЕР?</p>	<p>Відповідно до пункту 4 частини 13 статті 11 Закону СПФМ зобов'язаний здійснювати поглиблений моніторинг ділових відносин. Згідно з пунктом 7 Додатку 9 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65 (далі – Положення № 65) банк під час проведення процедур з актуалізації наявних даних про клієнтів також здійснює актуалізацію статусу належності клієнта до категорії РЕР. Додатково банк періодично на основі ризик-орієнтованого підходу аналізує наявну клієнтську базу щодо належності до категорії РЕР, але не рідше ніж:</p> <p>1) один раз на півроку - якщо рівень ризику ділових відносин (разової</p>

		<p>фінансової операції на значну суму) із клієнтом є високий;</p> <p>2) один раз на рік - якщо рівень ризику ділових відносин (разової фінансової операції на значну суму) з клієнтом є середній;</p> <p>3) один раз на три роки - для інших випадків.</p> <p>Крім того, банк може уточнити відповідну інформацію після отримання даних/інформації від клієнта (представника клієнта), які клієнт має надати відповідно до обов'язків, установлених у договорі про надання послуг банку.</p> <p>Також банк зобов'язаний забезпечувати актуалізацію даних про клієнта також у разі виявлення фактів наявності суттєвих змін у діяльності клієнта (зокрема в разі зміни КБВ, керівника, місцезнаходження юридичної особи, трасту, іншого подібного правового утворення, ФОП).</p> <p>Порядок здійснення актуалізації статусу РЕР має бути визначений у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ.</p>
11	<p>Просимо підтвердити правильність висновків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - особи, які станом на 27.04.2020 не кваліфіковані за вимогами старого закону як РЕР, не набувають такого статусу із набуттям чинності новим законом; - особам, які станом на 27.04.2020 не виконували протягом останнім трьох років певні публічні функції, автоматично не повертається статус РЕР з 28.04.2020. 	<p>Національними публічними діячами є фізичні особи, які займають або займали посади, перелічені в пункті 37 частини першої статті 1 Закону.</p> <p>При цьому, фізичні особи, які не належали до категорії національних публічних діячів до набрання чинності Законом, але їх посади увійшли до переліку, визначеному в пункті 37 частини першої статті 1 Закону, на думку Національного банку, є національними публічними діячами з дня набрання чинності цим Законом.</p> <p>Також звертаємо увагу, що згідно з частиною тринадцятою статті 1 Закону обсяг дій суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо заходів, визначених пунктами 2-4 цієї частини, має бути пропорційним ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом.</p>
12	<p>Яким чином Банк може забезпечити відмову від встановлення (підтримання) ділових відносин у т. ч. шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка</p>	<p>Відповідно до статті 59 Закону України “Про банки і банківську діяльність” арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку, здійснюються виключно за постановою державного</p>

клієнту на який накладено арешт коштів та на балансі якого є залишок коштів, враховуючи, що кошти арештовані на рахунку клієнта, забороняється використовувати до надходження платіжної вимоги / інкасового доручення (розпорядження) за тим виконавчим документом, для виконання якого накладався арешт, або до отримання передбачених законодавством документів про зняття арешту з коштів?

виконавця, приватного виконавця або за рішенням суду про стягнення коштів або про накладення арешту в порядку, встановленому законом. Зняття арешту з майна та коштів здійснюється за постановою державного виконавця, приватного виконавця або за рішенням суду.

У підпункті 3 пункту 6 Додатку 12 до Положення № 65 передбачено, що банк у разі прийняття рішення стосовно відмови від підтримання ділових відносин/ обслуговування клієнта шляхом розірвання ділових відносин закриває рахунки, на які накладено арешт державним/приватним виконавцем, за умови дотримання порядку, визначеного законодавством України, стосовно виконання банками заходів щодо арешту коштів на рахунках клієнтів, списання банком коштів із рахунків платників податків / суб'єктів господарювання.

Порядок виконання банками заходів щодо арешту коштів на рахунках платників визначено в розділі V Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 29.07.2022 № 163 (зі змінами) (далі - Інструкція № 163).

Згідно з пунктом 82 розділу V Інструкції № 163 арешт, накладений на кошти, не припиняється в разі закриття рахунку за ініціативою платника або надавача платіжних послуг платника у випадках, визначених законодавством України. Документ про арешт коштів банк і надалі обліковує на відповідному позабалансовому рахунку. Кошти, арештовані на рахунку платника, банк перераховує та обліковує на відповідному балансовому рахунку для подальшого виконання платіжної інструкції стягувача в разі її надходження.

Ураховуючи зазначене, в разі прийняття банком рішення відповідно до статті 15 Закону про ПВК/ФТ щодо відмови в обслуговуванні (із закриттям рахунку) клієнту, на кошти якого накладено арешт державним / приватним виконавцем, банк закриває відповідний рахунок за умови виконання заходів, передбачених у пункті 82 розділу V Інструкції № 163. Аналогічний підхід, вважаємо, банк може застосовувати також у разі накладення арешту на підставі рішення суду.

13	<p>Чи є можливість надати дозволів банкам не запитувати у потенційного клієнта копію Довідки/документа виданого контролюючим органом, що засвідчує реєстрацію фізичної особи в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків? Якщо за наданим клієнтом посвідченням особи (паспорт, id-карта, закордонний паспорт) в бюро кредитних історій наявна інформація про відкриті рахунки в інших банках. У такому випадку бюро кредитних історій надасть банкам реєстраційний номер облікової картки платника податків (без копії).</p>	<p>До вимог п. 9, 12 додатка 2 до Положення № 65 банк здійснює верифікацію клієнта - фізичної особи (у тому числі неповнолітньої) / фізичної особи - підприємця або фізичної особи - представника клієнта на підставі ідентифікаційного документа його власника (якщо інше не передбачено в Положенні № 65) щодо таких ідентифікаційних даних, як реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП).</p> <p>Банк отримує ідентифікаційний документ під час здійснення верифікації, шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пред'явлення оригіналу документа власником у його особистій присутності; - пред'явлення документа власником під час верифікації, здійсненої банком у режимі відеотрансляції (додаток 3 Положення № 65). <p>У підпункті 5 п. 32 додатка 2 до Положення № 65 визначено, що банк може здійснити верифікацію клієнта - фізичної особи шляхом отримання ідентифікаційних даних та фінансового номера телефону з бюро кредитних історій (за умови, що джерелом таких даних є банк) та коректного введення особою, верифікація якої здійснюється, отр-пароля, надісланого банком на такий фінансовий номер телефону, та фотофіксації особи із використанням методу розпізнавання реальності особи та особи з власним ідентифікаційним документом, а саме сторінки/сторони, що містить фото власника, з подальшим накладенням кваліфікованого електронного підпису уповноваженим працівником банку та кваліфікованої електронної позначки часу на отриманий електронний документ, що містить фото.</p>
14	<p>Чи може Банк призначити відповідального працівника банку лише на рівні керівника окремого підрозділу із ПВК/ФТ, за умови його погодження Національним банком, коли такий керівник окремого підрозділу із ПВК/ФТ не є керівником банку в розумінні ст. 42 Закону про банки та не є членом правління банку, як це визначено в Положенні про ліцензування банків? Чи має право Банк до внесення змін до ст. 42 Закону про банки, щодо визначення поняття керівник банку, а саме включення до переліку керівників керівника окремого</p>	<p>Закон України «Про банки і банківську діяльність» визначає структуру банківської системи, економічні, організаційні й правові засади створення, діяльності, реорганізації і ліквідації банків, встановлює певні вимоги до керівників банків. Водночас цим законом не встановлюються вимоги до працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу у банку. Відповідно до ч. першої статті 9 Закону України (ПВК/ФТ) правовий статус, підзвітність та підпорядкування відповідального працівника банку в організаційній структурі банку та вимоги до нього визначаються нормативно-правовими актами Національного банку (частина перша статті 9 Закону) і таким нормативно-правовим актом Національного банку є</p>

	<p>підрозділу із ПВК/ФТ, призначати його відповідальним працівником банку?</p>	<p>Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затверджене Постановою № 65.</p> <p>Зокрема пунктом 77 розділу V Положенням № 65 передбачено, що відповідальний працівник за проведення фінансового моніторингу у банку може бути призначений за посадою:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) на рівні члена правління банку, який є керівником окремого підрозділу із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або якому такий підрозділ підпорядковується; 2) на рівні керівника окремого підрозділу із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.
15	<p>Враховуючи, що законодавством України не встановлена форма чи порядок повідомлення /інформування потенційних клієнтів про обробку та зберігання їх персональних даних,</p> <ul style="list-style-type: none"> - чи буде вважатися розміщення в приміщеннях банку об'яви-повідомлення про обробку банком персональних даних суб'єктів персональних даних належним інформуванням клієнтів? - чи потрібно до проведення операції з кожним потенційним клієнтом банку підписувати дозвіл на обробку персональних даних суб'єкта персональних даних, якщо операція клієнта передбачає необхідність зберігання копій документів належної перевірки, а у відділенні банку буде розміщене повідомлення про обробку банком персональних даних суб'єктів персональних даних? 	<p>До частини другої статті 2 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”, виконання Закону не є порушенням Закону України “Про захист персональних даних” в частині обробки персональних даних; обробка персональних даних відповідно до вимог Закону здійснюється без отримання згоди суб'єкта персональних даних.</p> <p>Також, відповідно до тієї ж частини другої статті 2 Закону та пункту 37 додатку 2 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління НБУ № 65, банк зобов'язаний під час здійснення ідентифікації клієнта інформувати його про покладені на нього зобов'язання щодо обробки персональних даних для цілей запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення. Форма та порядок такого інформування встановлюється банком самостійно.</p>

16	<p>Просимо надати роз'яснення щодо застосування частини 11 статті 23 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» № 361-IX, якщо Банком отримано рішення спеціально уповноваженого органу про зупинення видаткових фінансових операцій згідно частини 3 статті 23 Закону. При цьому Банк не здійснював згідно частини 1 статті 23 Закону зупинення фінансових операцій, не повідомляв про цю обставину СУО, та не отримував рішення спеціально уповноваженого органу про продовження зупинення фінансових операцій згідно частини 2 статті 23 Закону.</p>	<p>Таким чином, банк на запит клієнта повідомляє інформацію щодо тих рішень СУО, які були прийняті відповідно до абзацу третього частини дев'ятої статті 23 Закону.</p> <p>У випадку, зазначеному в Листі, Банк з урахуванням вищезазначених вимог повідомляє клієнта у разі отримання рішення СУО про продовження зупинення видаткових фінансових операцій, які були зупиненні СУО відповідно до частини третьої статті 23 Закону.</p>
17	<p>Згідно із абзацом четвертим частини 10 статті 16 Закону, обмеження щодо надання інформації, встановлені абзацом другим цієї частини, не поширюються на випадки розкриття інформації суб'єктам державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, в рамках здійснення нагляду у сфері запобігання та протидії, а також правоохоронним органам відповідно до закону. Чи означає це, що тепер суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані розкривати інформацію, що становить таємницю фінансового моніторингу (надавати, у тому числі витяг з реєстру фінансових операцій щодо файлів повідомлень, файлів запитів, файлів – відповідей, файлів – додатків, файлів – квитанцій, щодо фінансових операцій Клієнтів, тощо), правоохоронним органам без відповідного рішення суду.</p>	<p>Ні. Згідно з пунктом 19 частини другої статті 8 Закону отримання правоохоронними органами від банків документів або інформації, що становлять банківську таємницю, здійснюється в порядку та в обсязі, встановлених Законом України "Про банки і банківську діяльність".</p> <p>Згідно з частиною десятою статті 16 Закону обмін інформацією, що є таємницею фінансового моніторингу, її розкриття та захист здійснюються відповідно до закону. Обмеження щодо надання інформації, встановлені абзацом другим частини десятої статті 16 Закону, не поширюються на випадки розкриття інформації суб'єктам державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, в рамках здійснення нагляду у сфері запобігання та протидії, а також правоохоронним органам відповідно до закону.</p> <p>Таким законом є спеціальний закон, який визначає повноваження правоохоронного органу, у тому числі, щодо отримання інформації, що становить банківську таємницю.</p> <p>Отже, надання банками інформації правоохоронним органам має здійснюватися відповідно до статті 62 Закону України «Про банки і</p>

		<p>банківську діяльність».</p> <p>Крім того звертаємо увагу, що порядок розкриття банками інформації, що становить банківську таємницю, визначений у Правилах зберігання, захисту, використання та розкриття банківської таємниці, що затверджені постановою Правління Національного банку України від 14.07.2006 № 267.</p>
18	<p>Якщо Відповідальний працівник Банку відмовив у підтриманні ділових відносин з клієнтом, але в цей самий операційний день до оформлення відмови клієнт проводив операції, то чи необхідно направляти повідомлення СУО про факт проведення цих фінансової операції за рахунком клієнта? Чи необхідно повідомляти СУО про операції зі списання плати за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги Банку з рахунків клієнтів, яким було відмовлено у встановленні (підтриманні) ділових відносин?</p>	<p>У разі якщо по рахунку клієнта, щодо якого СПФМ було прийняте рішення про відмову у підтриманні ділових відносин (обслуговуванні) до його закриття продовжуються фінансової операції щодо зарахування коштів, і СПФМ вважає, що такі операції є підозрілими, СПФМ зобов'язаний повідомити Держфінмоніторинг про такі операції - негайно після виникнення підозри або достатніх підстав для підозри (підпункт «в» пункту 8 частини другої статті 8 Закону). Повідомляти Держфінмоніторинг про фінансові операції зі списання з рахунку клієнта, щодо якого СПФМ було прийняте рішення про відмову у підтриманні ділових відносин (обслуговуванні), плати за розрахунково-касове обслуговування не потрібно.</p>
19	<p>Чи вірно Банк розуміє, що у разі отримання рішення від СУО про подальше зупинення фінансових операцій/про зупинення видаткових операцій у разі виникнення підозри розпорядження видавати не потрібно? Чи потрібно в таких випадках та яким чином доводити інформацію щодо отриманих рішень СУО до Голови правління банку?</p>	<p>Відповідальний працівник банку видає внутрішнє розпорядження в разі прийняття рішення про:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) зупинення фінансової операції у випадках, передбачених частиною першою статті 23 Закону про ПВК/ФТ, – у день зупинення фінансової операції; 2) поновлення проведення фінансової операції у випадку, установленому абзацом другим частини десятої статті 23 Закону про ПВК/ФТ, – у день поновлення банком проведення відповідної фінансової операції (п.2 Додатку 13 до Положення № 65). <p>У разі отримання рішення від СУО про подальше зупинення фінансових операцій розпорядження про зупинення видаткових фінансових операцій видавати не потрібно.</p>
20	<p>Чи правильно ми розуміємо, що застосовувати такий механізм як “призупинення здійснення фінансових операцій” банк може також і щодо інших клієнтів,</p>	<p>Призупинення здійснення фінансової операції – тимчасове зупинення процедури проведення фінансової операції у разі виявлення банком інформації, що потребує подальшого аналізу на предмет необхідності вжиття</p>

	<p>зокрема, щодо осіб, які не віднесені до Переліку терористів, наприклад: у разі затримки клієнтом (невиконання вимоги банку у визначений строк) у наданні додаткових документів за операцією, відносно якої банком проводиться перевірка за наявності ознак/підстав тощо. Чи може Банк передбачити такі вимоги у внутрішніх документах з питань фінансового моніторингу із використанням строків, зазначених у Положенні № 65 для осіб, стосовно яких виявлено збіг із даними з Переліку терористів.</p>	<p>банком певних дій з метою виконання ним обов'язків законодавства у сфері ПВК/ФТ та/або внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ, зокрема у разі збігу даних учасника фінансової операції з даними особи з переліку терористів;</p> <p>П.7 Додатка 14 до Положення № 65 передбачає, що система ФТ-моніторингу зобов'язана забезпечувати призупинення фінансової операції до її проведення та призупинення процедури встановлення ділових відносин (відкриття рахунку) у разі виявлення індикатора пов'язаності з особами з переліку терористів або збігу даних, який не спростований. Інші випадки застосувати процедури призупинення не передбачені.</p>
21	<p>Згідно пунктом 13 Додатку 1 до Положення № 65 передбачено, що банк зобов'язаний забезпечувати актуалізацію даних про клієнта, отже чи є вірним, що під час планової актуалізації для фізичних осіб Банк окрім анкети, має отримати ідентифікаційний документ, наприклад, паспорт та чи може Банк під час актуалізації даних не сканувати/копіювати ідентифікаційні документи клієнта (ФО та ЮО) них, якщо його ідентифікаційні дані не змінились, про що він надає підтвердження в анкеті-опитувальнику?</p>	<p>Заходи щодо уточнення/актуалізації інформації щодо клієнта розробляються банком з урахуванням ризик-орієнтованого підходу. Порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з належної перевірки клієнта (зокрема заходів з актуалізації даних про клієнта) має бути визначений у внутрішніх документах банку з питань ПВК/ФТ відповідно до вимог пункту 26 Положення № 65. Документальним підтвердженням вжитих банком заходів щодо актуалізації даних про клієнта може бути, зокрема інформація, отримана від клієнта у формі заповненого опитувальника або листа, засвідченого клієнтом (у тому числі, що містить повідомлення щодо відсутності змін у ідентифікаційних даних клієнта).</p> <p>Крім того, Банк може вживати заходів щодо актуалізації даних про клієнта шляхом використання дистанційних систем обслуговування, засобів електронної пошти із застосуванням КЕП/удосконаленого електронного підпису, телефонного зв'язку, кол-центру, інших дистанційних каналів зв'язку в межах технічних можливостей банку. У будь-якому разі банк документує вжиття цих заходів таким чином, щоб бути здатним продемонструвати їх належне вжиття (у тому числі зі збереженням відповідних записів, файлів) п.18 Додатку 1 до Положення № 65.</p>
22	<p>Частиною першою статті 15 Закону про ПВК/ФТ зобов'язано Банк, зокрема, відмовити клієнту у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття</p>	<p>Законодавством з питань фінансового моніторингу не передбачено механізму тимчасового призупинення обслуговування. Банк має право відмовити у проведенні фінансової операції у випадках, передбачених ст.15 Закону.</p>

	<p>рахунка/відмовитися від проведення фінансової операції у випадках, визначених Законом.</p> <p>- Чи може банк застосовувати до клієнта механізм тимчасового призупинення обслуговування (відмови клієнту в обслуговуванні на певний період/час) та поновлювати його обслуговування після отримання від клієнта необхідної інформації/документів? Наприклад: у разі ненадання клієнтом необхідних документів для вивчення діяльності/джерел походження коштів/суті операції/ встановлення КБВ та інших заходів належної/посиленої перевірки. У разі застосування механізму тимчасової відмови в обслуговуванні які дії /обмеження має застосувати банк (не здійснювати розрахункове - касове обслуговування клієнта, відмовляти у проведенні прибуткових операцій), чи відмовляти тільки в проведенні видаткових операцій по рахунку клієнта?</p> <p>- Чи підпадає під визначення “спроба проведення операції” прибуткова фінансова операція на адресу клієнта банку?</p>	<p>Водночас, банк у своїх внутрішніх документах може передбачити порядок тимчасового зупинення обслуговування, установивши при цьому адекватний термін такого зупинення та не забороняючи проведення обов’язкових платежів.</p> <p>Відповідно до п. 56 ч.1 ст.1 Закону спроба проведення фінансової операції - здійснення клієнтом чи особою, яка діє від його імені або в його інтересах, дій, спрямованих на проведення фінансової операції, якщо така фінансова операція не була проведена.</p> <p>Водночас, у разі виявлення підозрілої фінансової операції, що проводиться на користь клієнта та яка не була проведена, таку фінансову операцію також можна вважати «спробою проведення фінансової операції» та повідомити про неї СУО.</p>
23	<p>Чи зобов’язаний банк відмовити в проведенні прибуткової фінансової операції якщо така операція ініційована контрагентом клієнта, який є особою, стосовно якої банк відмовив у встановленні (підтриманні) ділових відносин у зв’язку з присвоєнням неприйнятно високого ризику ВК/ФТ?</p>	<p>Такого обов’язку немає. Водночас, у випадках проведення контрагентом, якому банк відмовив у підтриманні ділових відносин через неприйнятно високий ризик, банк приймає рішення згідно з обставинами, які стали підставою для присвоєння такій особі неприйнятно високого ризику та діє відповідно до внутрішніх документів з урахуванням ризик-орієнтованого підходу, уникаючи зловживання.</p>
24	<p>Частиною 1 статті 15 Закону про ПВК/ФТ зобов’язано Банк відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин/відмовити клієнту у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка/відмовитися від проведення фінансової операції зокрема, у разі,</p>	<p>Згідно з ч.1 ст.15 Закону суб’єкт первинного фінансового моніторингу зобов’язаний відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин/відмовити клієнту у відкритті рахунка (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунка/відмовитися від проведення фінансової операції у разі, зокрема, установлення клієнту неприйнятно високого ризику або ненадання клієнтом необхідних для</p>

	<p>встановлення клієнту неприйнятно високого ризику або ненадання клієнтом необхідних для здійснення належної перевірки клієнта документів чи відомостей. Чи вірним є застосування ризик-орієнтованого підходу щодо перегляду/скасування рішення про встановлення НВР коли клієнт, якому встановлено НВР, надає необхідні документи/відомості і спростовуються підстави для встановлення НВР?</p>	<p>здійснення належної перевірки клієнта документів чи відомостей.</p> <p>Водночас, у випадках зміни обставин у клієнта, які дають підстави переоцінити ризик клієнта, зокрема, у разі надання ним необхідних документів, банк може прийняти рішення про продовження з ним ділових відносин або поновити обслуговування та відкрити його новий рахунок.</p>
25	<p>Відповідно до абзацу 8 частини 1 статті 15 Закону про ПВК/ФТ банк зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити спеціально уповноваженому органу про спроби проведення фінансових операцій та про осіб, які мають або мали намір відкрити рахунок/встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції або з якими розірвано ділові відносини (закрито рахунок) на підставі цієї статті, а також про проведення фінансових операцій щодо зарахування коштів, які надійшли на рахунок такого клієнта, та про фінансові операції, в проведенні яких було відмовлено. Чи є вірним, що у разі прийняття рішення про встановлення клієнту НВР та розірвання з ним ділових відносин (закриття рахунку) необхідно повідомляти про встановлення НВР та, до дати закриття рахунку, про фінансові операції щодо зарахування коштів, які надійшли на рахунок такого клієнта, та після закриття рахунку повідомити СУО про особу, з якою розірвано ділові відносини (закрито рахунок).</p>	<p>Обов'язок щодо повідомлення про встановлення НВР відсутній. У випадках, передбачених ч.1. статті 15 Закону, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити спеціально уповноваженому органу про спроби проведення фінансових операцій та про осіб, які мають або мали намір відкрити рахунок/встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції або з якими розірвано ділові відносини (закрито рахунок) на підставі цієї статті, а також про проведення фінансових операцій щодо зарахування коштів, які надійшли на рахунок такого клієнта, та про фінансові операції, в проведенні яких було відмовлено.</p>
26	<p>Чи необхідно отримувати дозвіл керівника Банку на встановлення/продовження ділових відносин з юридичною особою, керівником якого є політично значуща особа (публічний діяч)? Яке бачення НБУ з даного питання, враховуючи те, що раніше регулятор листом прирівняв юридичні особи, керівники яких були</p>	<p>Відповідно до частини 13 статті 11 Закону суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний додатково під час належної перевірки здійснювати стосовно клієнтів, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами, заходи, зокрема, одержувати дозвіл керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу для встановлення (продовження)</p>

	<p>публічними особами до пов'язаних осіб (хоча безпосередньо в Законі такої вимоги не було вказано)?</p>	<p>ділових відносин. Отже, відповідно до вимог Закону вимоги щодо отримання дозволу на встановлення ділових відносини розповсюджуються на юридичних осіб, КБВ яких є РЕР, та не розповсюджуються на тих юридичних осіб, керівниками яких є РЕР.</p> <p>Звертаємо увагу, що листи з рекомендаціями НБУ, які надсилались банкам з метою виконання попереднього Закону з ВК/ФТ, у тому числі з питань виявлення пов'язаних з РЕР осіб, є чинними виключно в частині, що не суперечить редакції Закону.</p>
27	<p>Пунктом 16 Додатку 23 до Положення № 65 передбачено, що Анкета клієнта - юридичної особи - резидента має містити відомості, зокрема, щодо вжиття банком інших заходів НПК (зокрема, результатів моніторингу фінансових операцій). Як правильно відображати в Анкеті відомості/ інформацію стосовно результатів моніторингу фінансових операцій? Чи достатнім буде внесення висновку щодо їх відповідності фінансовому стану та змісту діяльності клієнта?</p>	<p>Анкета клієнта ведеться банком в електронному вигляді та має містити інформацію, отриману банком за результатами НПК (уключаючи ПЗНП), а також висновки банку щодо оцінки ризику ділових відносин (фінансової операції без установаження ділових відносин) з клієнтом із зазначенням дат здійснення таких оцінок та переоцінок (у разі зміни рівня ризику) (п.22 Додатку 1 до Положення № 65). Відображення в анкеті інформації здійснюється банком на власний розсуд. При цьому допускається відображення загального висновку.</p>
28	<p>Що робити банку отримувача, якщо він не може отримати необхідну інформацію від клієнта, а переказ не супроводжується ідентифікаційними даними?</p>	<p>Відповідно до частини 12 статті 14 Закону банк отримувача у разі виявлення факту відсутності даних про платника та/або отримувача, приймає на основі ризик-орієнтованого підходу* рішення щодо відхилення або проведення такого переказу або подання запиту банку платника на отримання необхідної інформації. Таке рішення банк отримувача може прийняти до чи після здійснення зарахування коштів на рахунок отримувача або їх видачі отримувачу в готівковій формі.</p> <p>*під час прийняття відповідного рішення банк може враховувати, наприклад, наступне: держава СПФМ платника або отримувача не виконує рекомендації FATF, або має стратегічні недоліки у сфері ПВК/ФТ; наявна негативна інформація про СПФМ платника; переказ надійшов від СПФМ, який неодноразово не надає інформацію на запит про платника та/або отримувача тощо.</p> <p>Згідно з нормами додатка 16 Положення № 65 у разі прийняття рішення про</p>

		<p>запит на отримання необхідної інформації, банк отримувача надсилає банку платника відповідний запит. У такому запиті має бути встановлений строк надання інформації (до трьох робочих днів для платежів у межах України, до п'яти робочих днів для транскордонних платежів).</p> <p>У разі прийняття рішення про проведення переказу, банк отримувача зобов'язаний документувати підстави прийняття такого рішення із належним його обґрунтуванням. Процедури прийняття рішення щодо проведення, зупинення, відхилення переказів коштів, у яких відсутня інформація про платника та/або отримувача, мають бути прописані банком у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ.</p> <p>Водночас зазначаємо, що підпунктом четвертим пункту другого Постанови НБУ від 19.05.2020 № 65 встановлений перехідний період для налаштування та автоматизації банківських процесів з метою забезпечення виконня нормативних вимог, у тому числі щодо супроводження переказу коштів інформацією про платника та/або отримувача.</p>
29	<p>Просимо вказати перелік обов'язкової інформації, яку має зазначити міжнародна фінансова установа, яка обслуговує ініціатора переказу про платника (ініціатора переказу) (далі – Перелік), яка має надаватися (отримуватись, супроводжуватись) СПФМ посередником та/або СПФМ отримувача переказу до зарахування переказу на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі.</p> <p>Просимо врахувати, що Перелік може бути різним в залежності від суми термінового переказу та законодавства щодо персональних даних країн реєстрації платіжних організацій міжнародних платіжних систем переказу коштів, які забезпечують надання інформації про ініціатора (платника) термінового переказу коштів, та вимог стосовно даних, які супроводжують терміновий переказ коштів.</p>	<p>З урахуванням вимог Рекомендації 16 FATF та Регламенту (ЄС) 2015/847, Банк як СПФМ, що надає послуги переказу коштів отримувачу, здійснює моніторинг термінових переказів коштів, що ініційовані за межами України, на предмет наявності таких даних щодо платника – фізичну особу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у разі здійснення переказу коштів на суму, що є меншою ніж 30 тисяч гривень (еквівалентну суму в іноземній валюті) – інформації, що аналогічна інформації про платника, визначеної частиною четвертою статті 14 Закону; - щодо переказів на суму, що дорівнює або перевищує 30 тисяч гривень – інформації, що аналогічна інформації про платника, визначеної частиною першою статті 14 Закону.
30	3 огляду на нещодавно прийняті зміни у законодавстві з	Отже, викладені норми законодавства (ст.11 Закону про запобігання

	<p>питань запобігання легалізації, просимо надати роз'яснення: чи обов'язковим є витребування банком довідки про присвоєння ідентифікаційного номера малолітньої фізичної особи (до 14 років) під час відкриття цій особі поточного рахунку в Банку?</p>	<p><i>легалізації, додаток 2 до Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, п. п. 62, 63 розділу V Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів</i>) не містять будь-яких виключень щодо неподання законним представником малолітньої особи документа, виданого відповідним контролюючим органом, що засвідчує реєстрацію малолітньої особи в Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків, під час відкриття поточного рахунку на ім'я такої особи.</p> <p>Водночас, звертаємо увагу, що банк може не вимагати довідки про присвоєння РНОКПП малолітній особі під час здійснення її верифікації на підставі поданого її законним представником документа, що посвідчує малолітню особу, у випадку емісії малолітній особі додаткового електронного платіжного засобу до поточного рахунку законного представника.</p> <p>Банк здійснює верифікацію законного представника малолітньої особи в порядку, визначеному для фізичної особи (пункт 14 додатка 2 до Положення).</p>
31	<p>Постановою № 31 скасовуються спеціальні норми щодо застосування валютного законодавства до громадян України (фізичних осіб/фізичних осіб-підприємців), які мають постійне місце проживання на території АР Крим і міста Севастополя, у зв'язку з чим втрачають чинність норми Постанови НБУ № 699 щодо прирівнювання таких осіб до нерезидентів (відновлюється статус їх резидентності). Згідно з пунктом 2 Постанови НБУ № 31 банкам необхідно забезпечити обслуговування поточних, вкладних (депозитних) рахунків фізичних осіб/фізичних осіб-підприємців, які мають постійне місце проживання на території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, як відповідних рахунків резидентів та внести (за потреби) зміни до договорів про нові особливості функціонування цих рахунків та/або зміни до відповідного параметра їх аналітичного обліку. Оскільки</p>	<p>27 квітня 2020 року набрали чинності зміни до постанови Правління Національного банку України 03.11.2014 № 699 “Про застосування окремих норм валютного законодавства під час режиму тимчасової окупації на території вільної економічної зони “Крим” (Постанова № 699). Зазначені зміни стосувалися, зокрема, скасування норми, згідно з якою фізичні особи, які зареєстровані/постійно проживають на території вільної економічної зони “Крим”, для цілей застосування нормативно-правових актів НБУ, прирівнювалися до нерезидентів (за інвестиційними операціями – до іноземних інвесторів).</p> <p>Національний банк України листом від 27.04.2020 № Р/25-0006/20778 “Щодо заходів належної перевірки осіб, які мають постійне місце проживання на території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя” надав банкам України роз'яснення щодо практичного використання вимог Постанови № 699 та особливості здійснення заходів належної перевірки клієнтів-фізичних осіб, які мають постійне місце проживання на території Автономної</p>

	<p>на поточну дату банку не має можливості по Кримській базі з'ясувати постійне місце проживання клієнтів, з огляду на наданий Національним банком України лист від 24.04.2020 № 31-0006/20310 просимо підтвердити позицію Банка стосовно можливості заміни щодо клієнтів – фізичних осіб/фізичних осіб-підприємців діючого параметра «Характеристика клієнта» K030 = «2» - «Нерезидент» на новий K030 = «1» - «Резидент» та діючого параметра «Код країни» K040 = «900» - «ВЕЗ Крим» на нове значення K040 = «804» - «Україна», виходячи з наявної інформації, зазначеної на поточний момент у відповідних інформаційних базах банку щодо таких клієнтів.</p>	<p>Республіки Крим і міста Севастополя, також, звернув увагу на те, що заходи з належної перевірки, зокрема ідентифікація та верифікація клієнтів-фізичних осіб, які мають постійне місце проживання на території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, має здійснюватися на загальних засадах відповідно до вимог законодавства з питань фінансового моніторингу, за умови надання ними офіційних документів, оформлених згідно з законодавством України.</p> <p>Відповідно до абзацу третього частини сьомої статті 11 Закону місце проживання або місце перебування фізичної особи-резидента України (місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні), а також інша інформація, необхідна для з'ясування мети та характеру майбутніх ділових відносин, проведення на постійній основі моніторингу ділових відносин та фінансових операцій клієнта, встановлених суб'єктом первинного фінансового моніторингу на підставі офіційних документів та/або інформації, одержаної від клієнта (представника клієнта) та засвідченої ним, а також з інших офіційних та/або надійних джерел, якщо така інформація є відкритою, не потребують верифікації в разі відсутності в суб'єкта первинного фінансового моніторингу підозр щодо достовірності (чинності) таких документів та/або інформації.</p> <p>Інформація про операції фізичних осіб/фізичних осіб-підприємців, які мають постійне місце проживання на території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, відображається у статистичній звітності відповідно до роз'яснень, наведених у листі Національного банку України від 24.04.2020 № 31-0006/20310.</p>
32	<p>Просимо надати роз'яснення: якщо Банк зчитує з електронних документів поля:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Прізвище (містить тільки літери, українською мовою) - Ім'я (містить тільки літери, українською мовою) - По батькові (містить тільки літери, українською мовою) - Прізвище (містить тільки літери латиницею) - Ім'я (містить тільки літери латиницею) - Дата народження (містить тільки цифри) 	<p>Відповідно до пункту 1 частини восьмої статті 11 Закону 06.12.2019 №361-ІХ суб'єкти первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та верифікації резидентів встановлюють, зокрема для фізичної особи - прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дату народження, номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, відомості про місце проживання або місце перебування, реєстраційний номер облікової картки платника податків,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Місце народження (містить тільки літери) - Номер документа (містить 9 цифр) - Орган видачі (містить 4 цифри) - Дата видачі (містить тільки цифри) - Строк дії документа (містить тільки цифри) - Місце реєстрації (містить тільки літери) - ПІН <p>І зберігає цей протокол зчитування з даними полями, чи достатньо зазначеної інформації для виконання Банком вимог п.8 статті 11 Закону, чи потрібно Банку зчитувати всі дані, які містить документ та в якому форматі Банк повинен зберігати протокол зчитування з вищезазначеними полями?</p>	<p>номер (та за наявності - серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків в електронному безконтактному носії, унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності).</p> <p>Одним із способів документування факту особистої присутності фізичної особи під час здійснення верифікації, про який йдеться у Листі, є зчитування ідентифікаційних даних із безконтактного електронного носія, імплантованого до ID-картки, збереження протоколу проведеної автентифікації під час здійснення процедури зчитування (принаймні пасивної автентифікації відповідно до пункту 5.1 частини одинадцятої ІКАО Дос 9303) та збереження протоколу фіксації факту введення особою вірного персонального ідентифікаційного номера, призначеного для ідентифікації та авторизації доступу до безконтактного електронного носія (ПІН1) або здійснення фотофіксації особи з власним ідентифікаційним документом, а саме сторінки/сторони, що містить фото власника, з подальшим накладенням КЕП уповноваженим працівником банку та кваліфікованої електронної позначки часу на отриманий електронний документ, що містить фото (підпункт 3 пункту 13 додатка 2 до Положення № 65).</p> <p>Банк може документувати факт зчитування ідентифікаційних даних з ID-картки й у інший спосіб за умови, що факт особистої присутності власника ідентифікаційного документа під час процедури зчитування може бути доведено банком таким чином, що не викликає сумнівів.</p> <p>Щодо питання збереження протоколів (протоколу проведеної автентифікації та протоколу фіксації факту введення особою вірного персонального ідентифікаційного номера), то Положення № 65 не встановлює вимог стосовно формату їх збереження.</p>
33	<p>Чи передбачається внесення змін до технічних характеристик СЕП НБУ для можливості передачі додаткових реквізитів ініціатора платежу?</p>	<p>Наразі не вбачається потреби у внесенні змін до структури і технології обміну інформацією в СЕП, пов'язаних із прийняттям Закону. Реквізитів, які передаються через СЕП відповідно до вимог Інструкції №22 (зокрема кількості й довжини наявних полів), достатньо.</p>

	<p>(стаття 14. Інформація, яка супроводжує переказ коштів або віртуальних активів).</p>	<p>Кількість символів реквізиту «Призначення платежу» електронного розрахункового документа Системи електронних платежів Національного банку становить 160 символів. Інформація, яка перевищує 160 символів, розміщується в полі «Допоміжні реквізити» за допомогою допоміжного реквізиту «Продовження призначення платежу» або шляхом оформлення документа в СЕП у вигляді «блока інформаційних рядків», як це передбачено пунктами 6.2 та 6.3 документу «Система електронних платежів Національного банку України. Опис інтерфейсу між САБ банку і СЕП НБУ».</p> <p>НБУ у листі від 17.05.2020 № 52-0011/23540 надав роз'яснення як скористатися допоміжним реквізитом «Продовження призначення платежу», якщо недостатньо 160 символів поля «Призначення платежу».</p>
34	<p>Просимо надати роз'яснення щодо шляхів передачі додаткових даних по ініціатору переказу через СЕП НБУ в разі, якщо не будуть доопрацьовані відповідні технічні зміни:</p> <p>1) Поле «Призначення платежу» в СЕП НБУ має обмежену кількість символів (а саме, 160), що не дозволяє прописати в призначенні всю інформацію, яка вимагається у ст. 14 Закону.</p> <p>Приклад призначення платежу з СЕП НБУ, що надійшов на користь клієнта банку, здійснений через касу іншого банку: «26008039485***;Передоплата за надання рекламних послуг ***** Ads згідно договору № 7688-3717-2977-3299 від 14 червня 2018 р. В т. ч. ПДВ 20% 2 833,33 грн,СУХО».</p> <p>Таким чином, вбачається, що деталі платежу були обмежені СЕП НБУ і інформація про відправника коштів не була передана банку-отримувача.</p>	<p>У разі переказу коштів з транзитних рахунків банків (за операціями без відкриття рахунку), такий переказ здійснюватиметься з внутрішньобанківського рахунку і розрахунковий документ (меморіальний ордер) формуватиме банк. При виконанні таких міжбанківських переказів, які не є результатом об'єднання декількох однотипних платежів за отримувачем чи платником в один платіж (тобто так званими масовими/агрегованими платежами), банк як СПФМ, що надає послуги платнику, зобов'язаний дотримуватись вимог частини п'ятої статті 14 Закону. У такому випадку супроводження переказу інформацією про безпосереднього платника та/або отримувача коштів забезпечується шляхом зазначення у реквізиті «Призначення платежу» розрахункового документа необхідних даних, визначених частиною першою статті 14 Закону.</p> <p>Отже реквізитів, які передаються через СЕП відповідно до вимог Інструкції №22 (зокрема кількості й довжини наявних полів), достатньо. Наразі не вбачається потреби у внесенні змін до структури і технології обміну інформацією в СЕП, пов'язаних із прийняттям Закону.</p>
35	<p>2) Поле «Призначення платежу» в СЕП НБУ не є структурованим, що, у свою чергу, не дозволяє запровадити автоматичні критерії контролю за наявністю</p>	<p>З огляду на те, що встановлення єдиних правил заповнення реквізиту «Призначення платежу», які б забезпечили виконання норм статті 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів,</p>

необхідної інформації, яка має супроводжувати переказ коштів.

У випадках, коли інформація про платника/ отримувача зазначається в призначенні платежу, а не в окремих полях, банки не мають змогу автоматизувати здійснення належної перевірки наявності інформації та її повноти згідно з вимогами статті 14 Закону (наприклад, всі платежі здійснені через каси банків). Відповідно, в такому разі є можливою тільки «ручна» перевірка, що призведе до значної затримки в проведенні переказів, а також сильного навантаження на ресурси банків та загальну систему проведення платежів.

Тож, перевірка наявності інформації є можливою тільки за умови зазначення відповідних даних, що мають супроводжувати перекази в окремих полях, або шляхом проведення пост-контролю після проведення фінансової операції. Також, згідно з статтею 14 Закону усі перекази мають супроводжуватися інформацією щодо повного найменування юридичної особи (і платника, і отримувача). На даний момент банки в переказах з використанням СЕП НБУ вказують скорочене найменування, оскільки реквізит «Найменування» має обмежену кількість символів, що не дозволяє вказувати повне найменування.

Отже, кількості й довжини наявних полів в СЕП НБУ недостатньо для супроводження переказів даними, зазначеними в статті 14 Закону, а також для надання банкам можливості налаштування автоматичної перевірки наявності необхідних даних.

Зважаючи на вищезазначене, звертаємося до Вас з пропозицією внести зміни до нормативних документів про платіжні системи та переказ коштів відповідно до положень Закону для того, щоб банки мали технічну

одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (далі – Закон про легалізацію), потребуватиме часу та фінансових затрат на доопрацювання САБ та СЕП НБУ, на нашу думку, банкам доцільно проаналізувати кількість таких платежів та співставити з затратами на доопрацювання.

Додатково зазначаємо, що банк розробляє процедури моніторингу переказів коштів з використання ризик-орієнтованого підходу з урахуванням критеріїв наведених в пункті 9 додатку 16 Положення № 65.

Крім того, необхідно враховувати випадки, на які не розповсюджуються вимоги статті 14 Закону щодо супроводження переказу коштів (див. частину 18 статті 14).

	<p>можливість виконувати покладені на них обов'язки суб'єктів первинного фінансового моніторингу в частині здійснення контролю за наявністю необхідної інформації, яка супроводжує переказ коштів.</p>	
36	<p>Якими мають бути дії банку, якщо банк виступає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - банком-відправником, який відповідно до Договору РКО обслуговує фінансову компанію (ФК), якщо така ФК здійснює прийом готівкових платежів через інфо-кіоски тощо з метою подальшого переказу на рахунки інших фізичних чи юридичних осіб у цьому чи іншому банку та ініціює у банку-відправнику платіжне доручення з перерахування раніше прийнятих коштів зі свого рахунку на рахунки отримувачів. <p>У такому платіжному дорученні, по платнику зазначається: назва, рахунок та код ФК, по отримувачу: назва, рахунок та код отримувача. Інформація про особу, яка здійснила платіж у інфо-кіоску, може бути зазначена лише у "Призначенні платежу", як № Договору та/або ПІБ / назва.</p> <p>Чи необхідно банку-відправнику, контролювати наявність інформації, що передбачена ч. 1 ст. 14 Закону відносно ініціатора переказу у інфо-кіоску?</p>	<p>Банк виступає банком-відправником, що обслуговує фінансову компанію (ФК). Звертаємо увагу, що в описаній ситуації (коли кошти перераховуються отримувачу в іншому банку) Банк фактично виступатиме в ролі посередника з переказу коштів щодо ФК. У разі здійснення переказу готівкових 5000 гривень і більше Банк зобов'язаний дотримуватись вимог частин 6, 16 статті 14 Закону про запобігання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запровадити процедури з метою перевірки, що дані про платника (ініціатора переказу) і отримувача переказу заповнені з використанням знаків та символів, що допускаються правилами відповідної платіжної системи (у разі наявності таких вимог платіжної системи); - запровадити процедури моніторингу переказів, включаючи, у разі необхідності, моніторинг у реальному часі або моніторинг за фактом виконання переказу з метою виявлення відсутності інформації про платника (ініціатора переказу) та/або отримувача переказу у випадках, передбачених ч. 1 ст. 14 Закону; - забезпечити збереження і передачу всієї отриманої інформації про платника і отримувача переказу. <p>Окрім цього, Банк як посередник з переказу коштів повинен також дотримуватись вимог частин 10, 11 статті 14 Закону про запобігання – щодо вжиття заходів до переказів, що не містять відповідної інформації про платника/отримувача переказу, у тому числі направлення відповідного запиту на СПФМ платника (в описаній ситуації запиту на ФК), та інформувати Національний банк щодо фактів відсутності інформації про платника/отримувача переказу (відповідно до частини 14 статті 14 Закону про запобігання).</p>
37	<p>Якими мають бути дії банку, якщо банк виступає:</p>	<p>Банк є банком-отримувачем платежу, що надходить на рахунки</p>

	<p>- банком-отримувачем платежу, що надходить на рахунки фізичних чи юридичних осіб з рахунку ФК у випадку, якщо у платіжному дорученні заповнені дані платника: назва, рахунок та код ФК та дані отримувача: назва, рахунок та код отримувача. При цьому, дані особи, яка здійснила переказ в інфо-кіоску можуть бути зазначені лише у Призначенні платежу, як № Договору та/або ПІБ/назва.</p> <p>Чи необхідно банку отримувача контролювати наявність інформації, що передбачена ч. 1 ст. 14 Закону відносно особи, яка здійснила платіж через інфо-кіоск ФК?</p>	<p>фізичних/юридичних осіб з рахунку ФК.</p> <p>У цьому випадку банк виступатиме СПФМ отримувача, що зобов'язаний дотримуватись вимог, встановлених частинами 6, 10, 12, 14 статті 14 Закону про запобігання щодо моніторингу і перевірки переказів та вжиття відповідних заходів у випадку виявлення відсутності інформації про платника та отримувача.</p> <p>У разі отримання переказу готівкових коштів 5000 гривень і більше, що надходить на рахунки фізичних чи юридичних осіб з рахунку ФК Банк зобов'язаний контролювати наявність інформації, що передбачена ч. 1 ст. 14 Закону відносно особи, яка здійснила платіж.</p> <p>Окремо звертаємо увагу, що частиною вісімнадцятою статті 14 Закону про запобігання визначено випадки, коли вимоги статті 14 (у тому числі, вимоги щодо супроводження переказів інформацією і моніторингу переказів) не поширюються на здійснення окремих категорій переказів, серед яких:</p> <p>2) переказ коштів з метою сплати податків та інших обов'язкових платежів або переказ коштів за житлово-комунальні послуги;</p> <p>5) переказ коштів на суму, що є меншою ніж 30 тисяч гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, для зарахування на рахунок отримувача виключно з метою оплати вартості товарів, робіт, послуг, погашення заборгованості за кредитом за умови, що СПФМ отримувача може здійснити відстеження через отримувача за допомогою унікального облікового номера фінансової операції переказу коштів та визначити особу, яка уклала договір з отримувачем про поставку товарів, виконання робіт, надання послуг, надання кредиту;</p> <p>8) переказ коштів готівкою в межах України у сумі, що є меншою ніж 5 тисяч гривень, та відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими фінансовими операціями, що в сумі перевищують 5 тисяч гривень.</p>
38	<p>Якими каналами здійснювати запит до банку-ініціатора, якщо канали СЕП не передбачають направлення запитів на уточнення щодо відправника коштів?</p>	<p>У разі відсутності у міжбанківському розрахунковому документі інформації про клієнта (ініціатора переказу) в обсязі, визначеному частиною першою статті 14 Закону, банк-отримувач міжбанківського переказу може на основі ризик-орієнтованого підходу прийняти рішення про подання запиту до</p>

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № []
від "17" березня 2020 р.

Платник АТ " [] Банк [] Одержано банком "17" березня 2020 р.

Код	Код банку платника	ДЕБЕТ рах. N	СУМА
Банк платника АТ " []	У М. КИЄВІ	UA95 [] 00000000002924 [] 1	126 000,00
Отримувач Юшин [] ім'я по батькові [] ФОП			
Код	ІПН власника 2620	КРЕДИТ рах. N	
Банк отримувача АТ "А - БАНК"		UA12307770000002620 [] 3965	

Сума словами Сто двадцять шість тисяч гривень 00 копійок

Призначення платежу Поп. карт 4323355202557211 []

У випадку відсутності відповіді на запит та при умові, що банк-отримувача зарахував кошти, яким чином банку повернути кошти відправнику?

банку-відправника щодо уточнення/отримання необхідної інформації.

Запит до банку-ініціатора може бути забезпечено іншими інформаційними каналами на засадах і за технологією, передбаченими за домовленістю сторін. При цьому необхідно урахувати виключення, встановлені частиною 18 статті 14 Закону.

Також зазначаємо, що перекази коштів, ініційовані з використанням ЕПЗ, зокрема у випадках, визначених частинами третьою, четвертою, вісімнадцятою статті 14 Закону, можуть супроводжуватись необхідною інформацією з використанням інформаційних каналів платіжної системи (або інших інформаційних каналів за домовленістю сторін). При цьому, СПФМ самостійно визначає порядок передачі інформації, якою має супроводжуватись переказ, з урахуванням технологій, що використовуються під час переказу коштів.

Щодо повернення коштів необхідно зазначити, що відповідно до статті 1071 Цивільного кодексу України:

1. Банк може списати грошові кошти з рахунка клієнта на підставі його розпорядження.
 2. Грошові кошти можуть бути списані з рахунка клієнта без його розпорядження на підставі рішення суду, а також у випадках, встановлених законом, договором між банком і клієнтом або умовами обтяження, предметом якого є майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку.
- З огляду на цю норму, після зарахування коштів на рахунок отримувача для їх повернення платнику
1. отримувач коштів має самостійно оформити платіжне доручення на повернення цих коштів;
 2. у договорі банківського рахунку обумовити право банку здійснювати договірне списання коштів у разі їх зарахування до отримання уточненої інформації щодо платника (відсутності відповіді на запит щодо уточнення інформації).

39	<p>Якими мають бути дії Банку з метою дотримання процедур передбачених вимогами статей 22 і 23 Закону № 361-ІХ у випадках, якщо Банком отримано документи (платіжні вимоги приватного або державного виконавця, інкасові доручення (розпорядження) податкових органів, платіжні вимоги Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів) на примусове списання коштів клієнтів Банку станом на дату, коли активи клієнта заморожені або діє рішення про зупинення фінансових операцій? І якою підставою Банк має обґрунтовувати відмову у виконанні таких документів, якщо вони не повинні виконуватися?</p>	<p>До частини першої статті 59 Закону України «Про банки і банківську діяльність» арешт на майно\ рняття арешту з майна або кошти банку, що знаходяться на рахунках, арешт на кошти та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку, здійснюються виключно за постановою державного виконавця, приватного виконавця чи рішенням суду про стягнення коштів або про накладення арешту в порядку, встановленому законом.</p> <p>У випадках, встановлених законом, майно або кошти банку та інші цінності юридичних або фізичних осіб, що знаходяться в банку, на які накладено арешт, передаються в управління (перераховуються на рахунки) Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, не пізніше наступного робочого дня після надходження до банку вимоги Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, здобутими злочинним шляхом, та доданих до неї копій звернення прокурора та ухвали слідчого судді, суду про накладення арешту (частина третя статті 59 Закону про банки).</p> <p>Порядок виконання банками заходів щодо арешту коштів на рахунках клієнтів, списання банком коштів з рахунків платників податків/суб'єктів господарювання встановлено, зокрема, Інструкцією про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті затвердженою постановою Правління Національного банку від 21.01.2004 № 22 та Положенням про порядок виконання банками документів на переказ, примусове списання і арешт коштів в іноземних валютах та банківських металах затвердженим постановою Правління Національного банку України від 28.07.2008 № 216.</p>
40	<p>Просимо роз'яснити: у разі, якщо клієнти Банку до дати набрання чинності АМЛ Закону мали статус публічних осіб (близьких/ пов'язаних осіб) та втратили його зі впливом трьох років після закінчення виконання відповідних функцій публічною особою, то Банк повинен відновити їх статус публічної (близької/ пов'язаної) особи, якщо клієнти мали цей статус в період з моменту,</p>	<p>Відповідь зазначене у запиті, що міститься на сторінці офіційного інтернет-представництва Національного банку України за посиланням: https://bank.gov.ua/ua/faq?page=1&perPage=5&search=. Національними публічними діячами є фізичні особи, які займають або займали посади, перелічені в пункті 37 ч. першої статті 1 Закону. При цьому, фізичні особи, які не належали до категорії національних публічних діячів до набрання чинності Законом, але їх посади увійшли до переліку, визначеному в пункті 37</p>

	<p>коли вперше з'явилося визначення категорій публічних осіб AML Законом України в 2015 році, чи з 24.08.1991р. (дати Акту проголошення незалежності України)? Чи набуває статусу публічної особи фізична особа-підприємець, з державною реєстрацією на ім'я фізичної особи, що відноситься до категорії публічної (близької/пов'язаної) особи відповідно до вимог AML Закону?</p>	<p>частини першої статті 1 Закону, на думку Національного банку, є національними публічними діячами з дня набрання чинності Законом. Аналогічний підхід, на нашу думку, слід використовувати й під час установлення фактів належності фізичних осіб до іноземних публічних діячів та діячів, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях. Звертаємо увагу, що згідно з ч. тринадцятою статті 11 Закону обсяг дій СПФМ щодо заходів, визначених пунктами 2-4 цієї частини, має бути пропорційним ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом. У разі якщо політично значуща особа перестала виконувати визначні публічні функції, СПФМ зобов'язаний продовжувати не менше ніж протягом дванадцяти місяців враховувати її триваючі ризики та вживати заходів, визначених пунктами 2 - 4 цієї частини, поки не переконається в тому, що такі ризики відсутні.</p>
41	<p>Вжиття заходів, визначених підпунктами 2-4 п. 13 Статті 11 Закону не менше ніж протягом дванадцяти місяців, необхідно трактувати як Посилені заходи НПК, відповідно до якого клієнтам проставляється високий рівень ризику?</p> <p><i>- одержувати дозвіл керівника СПФМ для встановлення (продовження) ділових відносин, проведення (без встановлення ділових відносин) фінансових операцій на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену ч. 1 ст. 20 цього Закону (незалежно від того, проводиться фінансова операція одноразово чи як кілька фінансових операцій, що можуть бути пов'язані між собою);</i></p> <p><i>- вживати достатніх заходів з метою встановлення джерела статків (багатства) та джерела коштів, з якими пов'язані ділові відносини чи операції з такими особами;</i></p> <p><i>- здійснювати на постійній основі поглиблений моніторинг ділових відносин.»</i></p>	<p>СПФМ зобов'язаний здійснювати посилені заходи належної перевірки щодо клієнтів, ризик ділових відносин з якими (ризик фінансової операції без встановлення ділових відносин яких) є високим (частина перша статті 12 Закону). Порядок вжиття банками ПЗНП установлений у Додатку № 6 до Положення № 65 про здійснення банками фінансового моніторингу.</p> <p>Що стосується заходів, визначених у пунктах 2-4 частини тринадцятої статті 11 Закону, звертаємо увагу, що ці заходи не належать до ПЗНП, а вживаються суб'єктами первинного фінансового моніторингу стосовно клієнтів, які (кінцеві бенефіціарні власники яких) є політично значущими особами, членами їх сімей та особами, пов'язаними з політично значущими особами. Обсяг дій суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо заходів, визначених пунктами 2-4 цієї частини, має бути пропорційним ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом (абзац 6 частини тринадцятої статті 11 Закону).</p>
42	<p>Чи правильно ми розуміємо, що згідно п 29 розділу III проекту Положення банк зобов'язаний до 28.07.2020 року</p>	<p>Відповідно до п.29 Положення № 65 банк оновлює внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ на постійній основі, але не пізніше трьох місяців із</p>

	<p>привести свої внутрішні документи у відповідність до вимог нового Закону № 361 (набув чинності 28.04.2020), а приведення внутрішніх документів до вимог нового Положення про здійснення банками фінансового моніторингу можна здійснювати до кінця року?</p>	<p>дня набрання чинності змінами до законодавства України з питань ПВК/ФТ.</p> <p>Враховуючи той факт, що Положення № 65 набрало чинності 21.05.2020, внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ мають бути приведені у відповідність до вимог Положення № 65 до 21.08.2020.</p>
43	<p>Чи банк має право вносити зміни до внутрішніх документів, з метою їх приведення до вимог нового Закону № 361 і нового Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, включно до кінця року? При цьому, до внесення таких змін внутрішні документи застосовуватимуться в частині, що не суперечить діючому законодавству.</p>	<p>Разом з цим повідомляємо, що Національний банк з розумінням ставиться до того, що банкам потрібно більше часу для приведення у відповідність до законодавства внутрішніх документів та налаштування відповідних процедур. Тому, під час здійснення нагляду, розглядаючи питання щодо застосування заходів впливу за порушення вимог Закону, Національний банк буде враховувати ці обставини та здійснюватиме адекватні й виважені дії.</p>
44	<p>Прохання розглянути можливість: внесення змін до «Положення № 65» і викладення п. 16. Положення у редакції наступного змісту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «16. Банк під час розроблення порядку здійснення відеоверифікації має передбачати завершальним етапом коректне введення особою, верифікація якої здійснюється, отр-пароля, який банк надсилає цій особі на озвучений/зазначений під час або до відеоверифікації фінансовий номер телефону. Зазначене положення не застосовується у випадку, якщо на будь-якому з етапів відеоверифікації клієнт вже водив отр-пароля з фінансовий номер телефону заявленого клієнтом як такого» або - погодити можливість використовувати ОТП-пароль у процесі відеоверифікації обов'язково 1 раз, але на будь-якій стадії процесу. 	<p>П. 11 Постанови № 65 передбачено, що банк самостійно у своїх внутрішніх документах банку з питань ПВК/ФТ на основі ризик-орієнтованого підходу визначає перелік ідентифікаційних документів, що приймаються банком для верифікації особи під час відеоверифікації. Разом з цим, завершальним етапом проведення відеоверифікації є коректне введення особою, верифікація якої здійснюється, отр-пароля, який банк надсилає цій особі на озвучений під час відеоверифікації фінансовий номер телефону (пункт 16 Постанова № 65).</p> <p>Відповідно до абзацу другого пункту 7 Постанова № 65 запис процесу відеоверифікації має містити частину, де особа, верифікація якої здійснюється, озвучує інформацію про номер та серію (за наявності) ідентифікаційного документа та контактний номер телефону для спілкування з банком (фінансовий номер телефону), тому банк повинен надсилати отр-пароль саме на той фінансовий номер телефону, який був озвучений/зазначений особою під час проведення її відеоверифікації. Беручи до уваги зазначене, використання отр-пароля є обов'язковим лише на завершальному етапі здійснення відеоверифікації особи, на інших етапах – введення особою отр-пароля є лише однією з опцій, яку банк за потреби та з урахуванням своїх можливостей та налаштувань обирає самостійно.</p>

45	<p>Чи може раніше ідентифікований банком Клієнт - віддалено відкривати нові рахунки/оформляти карти без підписання документів, шляхом введення ОТП пароля отриманого на раніше верифікований номер телефону?</p>	<p>Якщо клієнт вже має рахунок в цьому банку, був ідентифікований і верифікований банком та його ідентифікаційні дані є чинними (дійсними) та актуальними, то він може відкривати наступні рахунки віддалено, оскільки проведення повторної ідентифікації і верифікації клієнта не вимагається (частина 14 статті 11 Закону, а також п. 20 розділу II Інструкції № 492).</p> <p>Щодо можливості підписання документів простим ЕП у разі відкриття в цьому банку нового рахунку, зазначаємо, що ОТП-пароль по суті є простим ЕП.</p> <p>Відповідно до п. 14 розділу II Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 14.08.2017 №78 (далі – Положення № 78) використання між банком та клієнтом простого ЕП здійснюється на договірній основі. Умови, які має містити такий договір, також визначені у п. 14 Положення № 78.</p> <p>Отже, відносини банку з клієнтом договірні (стаття 55 Закону України «Про банки і банківську діяльність»). Якщо під час укладання першого договору з банком було передбачено використання простого ЕП, то, керуючись нормами Положення №78, банк і клієнт можуть використовувати у своїх взаємовідносинах простий ЕП.</p>
46	<p>Чи може новий Клієнт з ID картою, після проведення відеоідентифікації, відкрити рахунок без наявності КЕП і фізичного підписання документів, шляхом введення ОТП пароля відправленого на номер телефону вказаний при заповненні анкети?</p>	<p>На сьогодні, без наявності КЕП (який, відповідно до частини 4 статті 18 Закону України «Про електронні довірчі послуги», прирівнюється до власноручного) відкрити рахунок в банку <u>новому клієнту</u> за умови проведення його відеоверифікації неможливо.</p> <p>Разом з тим, звертаємо увагу, що на ID-картку можна записати КЕП (https://dmsu.gov.ua/news/dms/6686.html), проте така послуга надається територіальним підрозділом ДМС за бажанням власника ID-картки.</p>
47	<p>Чи можливо здійснювати верифікацію ФОП та фізичної особи - представника юридичної особи на підставі виключно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відеоверифікації з отриманням копій документів, 	<p>Банк може здійснити відеоверифікацію ФОП та фізичної особи-представника юридичної особи в частині верифікації ідентифікаційного документу фізичної особи (згідно пункту 12 додатка 2 до Положення № 65).</p> <p>Банк може здійснювати верифікацію ФОП або фізичної особи - представника</p>

	<p>які підписані/засвідчені КЕП клієнта, який є фізичною особою-підприємцем, або КЕП фізичної особи як представника відповідного суб'єкта господарювання та звірянням інформації з трьох джерел (КЕП, копії документів та відео файлу);</p> <p>- за допомогою системи BankID з отриманням копій документів, які підписані/засвідчені КЕП клієнта, який є фізичною особою-підприємцем, або КЕП фізичної особи як представника відповідного суб'єкта господарювання та звірянням інформації з трьох джерел (КЕП, копії документів та відео файлу).</p> <p>При наданні відповіді просимо врахувати, що це переважно клієнти, які відносяться, згідно з проектом постанови, до сегменту низького ризику, а саме суб'єкти підприємництва: ФОП та підприємства, які відносяться до сфери житлово-комунального господарства, провайдерів доступу в Інтернет та до послуг телебачення, з якими банки укладають договори про приймання регулярних платежів від фізичних осіб без відкриття рахунку на незначні суми, за умови якщо такі договори передбачають безготівкове перерахування прийнятих коштів виключно на рахунок клієнта, відкритий в іншому банку.</p>	<p>клієнта й іншими способами, передбаченими для верифікації фізичних осіб, що наведені у додатку 2 до Положення № 65.</p> <p>Проте, просимо прийняти до уваги, що згідно з вимогами Закону:</p> <ul style="list-style-type: none"> - по ФОП додатково необхідно здійснити верифікацію в частині ідентифікаційних даних, що стосуються його державної реєстрації, на підставі даних, що містяться в ЄДР (отримати їх у порталі електронних сервісів шляхом безоплатного доступу або у вигляді належним чином засвідченої копії зареєстрованого установчого документа, якщо установчих документів немає в ЄДР); - по фізичній особі-представнику юридичної особи необхідно перевірити на підставі офіційних документів наявність у цієї особи відповідних повноважень. <p>Банк може використовувати й інші методи ідентифікації та верифікації представників юридичної особи, які є її підписантами (включені до переліку осіб, які мають право розпоряджатися рахунком і підписувати розрахункові документи клієнта), зокрема шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа/опитувальника, підписаного КЕП керівника цієї юридичної особи.</p> <p>Після укладення договору доступу до СЕІ банк може здійснити верифікацію ФОП або фізичної особи-представника юридичної особи та перевірити наявність у представника суб'єкта господарювання відповідних повноважень шляхом отримання документів для встановлення ділових відносин за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем, які підписані/засвідчені КЕП ФОП або КЕП фізичної особи як представника юридичної особи.</p>
48	<p>При використанні системи BankID фізична особа надає до банку копії документів, засвідчених кваліфікованим</p>	<p>Так, це можливо</p>

	електронним підписом. Чи можливе надання копій документів фізичної особи, засвідченої її кваліфікованим електронним підписом фізичної особи – підприємця?	
49	Чи повинна інформація про платника та отримувача обов'язково міститися в документах, що роздруковуються з ОДБ банку (Заява на видачу готівки/Заява на переказ готівки), чи достатньо даної інформації в документах, що роздруковуються з міжнародних платіжних систем?	Внутрішні документи банку з питань ПВК/ФТ2 мають містити у тому числі способи заповнення необхідної інформації про платника та/або отримувача в документах про переказ коштів. Разом з цим, якщо необхідні поля не передбачені в формах заяв на переказ/видачі готівки, але такі поля вимагаються для заповнення в системах переказу коштів, то вимоги статті 14 Закону виконуються.
50	Чи правильно ми розуміємо, що при ініціюванні переказу за межі України в готівковій формі (ст.14 п.4 останній абзац) чи виплаті переказу в готівковій формі (ст.14 п.8 останній абзац), банк зобов'язаний здійснювати верифікацію ініціатора переказу/отримувача в частині даних, наведених в ст.14 п.1, навіть для сум, менших за 5 тис. грн?	<p>Так, з урахуванням вимог частин четвертої та сьомої статті 14 Закону СПФМ здійснює верифікацію платника/отримувача відповідно до частини другої статті 14 Закону у разі, якщо СПФМ отримує від платника/видає отримувачу переказу кошти у готівковій формі.</p> <p>Тобто під час здійснення належної перевірки платника/отримувача переказу в готівковій формі СПФМ повинен перевірити (підтвердити) належність особі отримувача переказу ідентифікаційних даних.</p> <p>Звертаємо увагу, що відповідно до абзацу третього частини третьої статті 11 Закону належна перевірка клієнта здійснюється в разі наявності підозри (тобто незалежно від суми переказу коштів без відкриття рахунку).</p> <p>Водночас з урахуванням вимог статей 11, 14 Закону повторна ідентифікація та верифікація клієнта не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована належним чином, за умови відсутності в банку підозр та/або підстав уважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта є нечинними.</p>
51	Відповідно до абзацу четвертого пункту 12 Додатку 2 Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 (далі – Положення № 65) Банк може використовувати й інші методи ідентифікації та верифікації представників	Відповідно до абзацу 4 пункту 12 Додатка 2 до Положення № 65 банк може використовувати й інші методи ідентифікації та верифікації представників юридичної особи, які є її підписантами (включені до переліку осіб, які мають право розпоряджатися рахунком і підписувати розрахункові документи клієнта), зокрема шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа/опитувальника, підписаного КЕП

	<p>юридичної особи, які є її підписантами (включені до переліку осіб, які мають право розпоряджатися рахунком і підписувати розрахункові документи клієнта), зокрема, шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа/опитувальника, підписаного КЕП керівника цієї юридичної особи.</p> <p>Чи є необхідним отримання копій ідентифікаційного документа представників юридичної особи (підписантів) у разі зазначення ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа/опитувальника? Чи необхідно дотримуватись вимог Факту особистої присутності фізичної особи - представника юридичної особи (підписантів) під час здійснення верифікації?</p>	<p>керівника цієї юридичної особи.</p> <p>Отже, якщо необхідні ідентифікаційні дані підписантів отримані від клієнта у вигляді листа/опитувальника, підписаного КЕП керівника цієї юридичної особи, то копії їх ідентифікаційних документів не потрібні.</p> <p>Підтвердження факту особистої присутності підписантів у таких випадках не вимагається.</p> <p>Водночас звертаємо увагу, що у разі наявності сумнів у достовірності наданої інформації або виникнення підозр, банку слід провести верифікації підписанта.</p>
52	<p>Клієнт здійснює платіж через касу банку від імені юридичної особи для оплати податків, зборів, чи оплата комунальних платежів (тобто платежі які попадають під виключення згідно частини 18 п.2), чи необхідно в даному випадку представника клієнта - фізичну особу перевіряти зг. частини 19 статті 11 на наявність у неї необхідних повноважень, а також здійснювати її ідентифікацію та верифікацію, робити ксерокопію документів? Чи необхідно здійснювати зберігати копію з ЄДР у документах дня (якщо немає можливості робити електронні копії)</p>	<p>З огляду на те, що у зазначеній у листі ситуації платником є юридична особа, винятки частини вісімнадцятої статті 14 Закону не стосуються здійснення належної перевірки її представника - фізичної особи, що діє від імені платника.</p> <p>Відповідно у разі здійснення переказу коштів фізичною особою від імені юридичної особи слід керуватись нормами частини дев'ятнадцятої статті 11 Закону. Порядок дій банку щодо ідентифікації та верифікації представника клієнта та документування результатів НПК визначений у додатках 1, 2 до Положення 65.</p> <p>Отже, банк здійснює перевірку необхідних повноважень у представника клієнта, а також ідентифікацію та верифікацію представника та документує проведення відповідних заходів належної перевірки (наприклад шляхом виготовлення ксерокопій ідентифікаційного документа, витягу з ЄДР4). При цьому, відповідно до підпункту 2 пункту 26 розділу III Положення порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з належної перевірки клієнта (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації) банк як СПФМ повинен визначити у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ.</p>
53	<p>Якщо банк не має сертифікації PCI DSS, а співпрацює з сертифікованою компанією, що надає йому процесінгові</p>	<p>Платіжні організації платіжних систем та їх учасники (банки та небанківські установи) можуть укладати договори з операторами послуг платіжної</p>

	<p>послуги, яка безпосередньо здійснює обслуговування платіжних карток, виконання ст.14 Закону в тому числі заборони здійснювати переказ коштів у разі відсутності інформації, якою повинна супроводжуватися фінансова операція з переказу коштів є неможливим.</p> <p>Прохання надати роз'яснення щодо можливості супроводження переказів, що здійснюються за допомогою електронного платіжного засобу інформацією щодо повного номеру картки, як платника так і отримувача, та здійснення контролю за виконанням зазначених норм у випадку покладання такого функціоналу на третю особу, а також щодо можливості сертифікованих компаній надавачів послуг здійснювати передачу PAN до Банку, що такої сертифікації не має.</p>	<p>інфраструктури з метою здійснення останніми операційних, інформаційних та інших технологічних функцій щодо переказу коштів. Супроводження переказів інформацією та зберігання відповідної інформації щодо таких переказів також може бути забезпечено СПФМ на умовах аутсорсингу шляхом залучення оператора (процесинговий центр), який забезпечує здійснення операцій з використанням ЕПЗ.</p> <p>В такому випадку СПФМ зобов'язаний встановити вимоги до здійснення переказу коштів таким чином, щоб забезпечити супроводження переказу коштів даними про платника та отримувача відповідно до вимог статті 14 Закону, а також забезпечити контроль за виконанням оператором цих вимог. Оскільки оператори (у тому числі процесингові центри) не є СПФМ, відповідальність за супроводження переказу коштів необхідною інформацією про платника/отримувача відповідно до Закону покладається на СПФМ, що надає послуги платнику.</p> <p>З приводу одночасного виконання вимог Стандарту безпеки даних індустрії платіжних карток (далі - PCI DSS) та Закону також зазначимо, що передавання повного номеру ЕПЗ (платіжної картки) відповідає вимогам нормативних актів Європейського Союзу, зокрема, Регламенту Європейського Парламенту та Ради від 20.05.2015 2015/847 про інформацію, що супроводжує переказ коштів, положення якого було імплементовано в Закон. Крім того, PCI DSS не містить заборони на передавання PAN.</p>
54	<p>Якщо модель взаємодії Банку з клієнтами при проведенні фінансових операцій з використанням електронних грошей відбувається без встановлення ділових відносин з фізичними особами в розумінні пункту 19 частини 1 ст. 1 Закону про ПВК/ФТ, оскільки вони не передбачають тривалості існування після їх встановлення, а операція з електронними грошима ініціюється користувачем та фактично виконується в момент її здійснення, що, відповідно, виключає можливість існування залишків коштів на гаманцях, то чи вірно ми розуміємо норми Закону (ст. 11 та ст.14) таким чином, що, враховуючи викладені аргументи, у Банку не виникає зобов'язань</p>	<p>Національним банком опрацьовується проєкт внесення змін до Положення про електронні гроші в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.11.2010 № 481, якими зокрема пропонується встановити випадки, за яких емітент електронних грошей може не здійснювати належної перевірки користувача-фізичної особи у разі застосування достатніх заходів щодо виявлення незвичних або підозрілих операцій та за відсутності ознак пов'язаності такої фінансової операції з іншими операціями, у тому числі щодо здійснення операцій з використанням електронного технічного/транзитного гаманця.</p> <p>Водночас, якщо за результатами аналізу операцій з електронними грошима у банку виникли підозри, банку слід вживати заходів належної перевірки</p>

	щодо виконання норм Закону в частині обов'язкової ідентифікації та/або верифікації клієнтів/користувачів, яким відкривається електронний гаманець для проведення зазначених операцій, в т.ч. у випадках, коли відбувається обмін електронних грошей для подальшого завершення переказу?	користувачів електронних гаманців, установлених Законом.
55	Умови статті 15 Закону № 2346-III та Положення № 481 не визначають, що операції електронних грошей є переказом коштів.	З урахуванням визначення терміну «активи» у п. 2 частини першої статті 1 Закону електронні гроші віднесено до коштів. Частиною 17 статті 14 Закону також визначено, що вимоги статті 14 поширюються на фінансові операції з переказу, що здійснюються з використанням електронних грошей. У свою чергу, вимоги додатка 16 до Положення № 65 також стосуються переказів з використанням електронних грошей.
56	Чи передбачають вимоги чинного законодавства, зобов'язання комерційних агентів - агента з розповсюдження щодо здійснення контролю за операціями з електронними грошима, за дотриманням емітентом та оператором під час здійснення операцій з електронними грошима вимог Положення № 481 та правил використання електронних грошей?	Відповідно до вимог Положення № 481, емітент зобов'язаний здійснювати контроль за дотриманням оператором та агентами під час здійснення операцій з електронними грошима вимог Положення 481 та правил використання електронних грошей, а також забезпечити запровадження заходів із запобігання відповідно до законодавства України. Таким чином, запровадження емітентом заходів, які встановлені Законом та Положенням № 65, а також здійснення контролю за діяльністю агентів щодо дотримання цих заходів покладається на емітента. Емітент за потреби має доопрацювати програмне забезпечення, що супроводжує здійснення операцій з електронними грошима, з метою дотримання (у тому числі, агентами) усіх вимог, встановлених Законом, Положенням № 65 та Положенням № 481.
57	Чи застосовуються вимоги Положення № 65 до операцій розповсюдження електронних грошей агентом з розповсюдження до якого, відповідно до умов Положення № 481, не передбачено жодних обмежувальних вимог щодо використання електронних грошей, зокрема щодо суб'єктності, як це передбачає наприклад пункт 3.5 Положення № 481 до агентів з розрахунків, якими можуть бути виключно банк і небанківська фінансова установа, що має ліцензію на переказ коштів без відкриття	Якщо агент з розповсюдження є банком або у разі участі банку в операціях з розповсюдження електронних грошей банк як СПФМ зобов'язаний виконувати вимоги Положення № 65.

	рахунків?	
58	Чи необхідно агенту з розповсюдження здійснювати онлайн-моніторинг/подальший моніторинг операцій з розповсюдження електронних грошей, за умови, що агент з розповсюдження не має відношення до їх зарахування на електронний гаманець отримувача, та яким чином?	З урахуванням визначень термінів «онлайн-моніторинг переказів коштів» та «подальший моніторинг переказів коштів» у підпунктах 33, 39 пункту 4 розділу I Положення № 65 вимоги Положення № 65, зокрема щодо моніторингу переказів коштів, не поширюються на агента з розповсюдження, що не є банком-отримувачем або банком-посередником.
59	Чи необхідно агенту з розповсюдження під час використання права, що передбачено пунктом 33, 35 Додатку 2 Положення № 65, одночасне дотримання всіх зазначених у ньому умов, зокрема щодо електронних гаманців за умови, що агент з розповсюдження не має відношення до їх відкриття та відповідно контролю залишку на ньому, не виконує видаткових фін операцій по ньому?	<p>Пункти 33, 35 додатка 2 до Положення № 65 визначають умови, за яких банки можуть застосовувати спрощені моделі верифікації клієнтів – фізичних осіб (такі моделі вказані відповідно у пунктах 32, 34 додатка 2 до Положення № 65), і визначають вимоги до електронних гаманців, які банк-емітент електронних грошей відкриває своїм клієнтам.</p> <p>Тобто агент з розповсюдження, що не є банком-емітентом електронних грошей, не може використати право застосовувати спрощені моделі верифікації клієнтів – фізичних осіб, які визначені пунктами 32, 34 додатка 2 до Положення № 65.</p> <p>Також повідомляємо, що наразі Національним банком опрацьовується проєкт внесення змін до Положення № 481, якими зокрема пропонується встановити випадки, за яких емітент електронних грошей може не здійснювати належної перевірки користувача-фізичної особи.</p>
60	З метою належного виконання вимог Закону №361-ІХ, Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління НБУ № 65 від 19.05.2020 просимо НБУ роз'яснити, що банк-еквайр має забезпечити у розрахункових файлах платіжної системи відправку інформації щодо даних відправника\отримувача для того, щоб її отримали банк платника і банк отримувача переказу.	При здійсненні р2р-переказів виконання вимог частини третьої статті 14 щодо супроводження переказу коштів необхідною інформацією [номерами ЕПЗ платника та отримувача] забезпечує банк-еквайр як СПФМ платника, що ініціює здійснення переказу з використанням ЕПЗ та відповідно володіє інформацією про ініціатора та отримувача переказу (а саме - номерами їх платіжних карток). Відповідна інформація [номери ЕПЗ платника та отримувача] направляється банком-еквайром у розрахункових файлах платіжної системи на банки-емітенти платіжних карток платника і отримувача.
	Просимо підтвердити відповідність технологічної	Зазначимо, що механізм поповнення платіжної картки з використанням

61	взаємодії (але не виключно) під час поповнення користувачами платіжних карток (власних або іншої особи) готівкою через програмно-технічні комплекси самообслуговування (ПТКС), які не обладнані рідером карток, законодавству.	ПТКС повинен відповідати, у тому числі, вимогам статті 14 Закону. Разом з цим, Національний банк не уповноважений надавати попередні висновки щодо відповідності моделей/механізмів, розроблених суб'єктами первинного фінансового моніторингу, вимогам законодавства. Звертаємо увагу, що листом Національного банку від 27.07.2020 № 57- 0009/37237 учасники платіжного ринку були проінформовані про моделі взаємодії під час переказу коштів готівкою для поповнення власних платіжних карток в ПТКС на суму, що дорівнює або перевищує 5 тисяч грн.
62	Просимо надати роз'яснення щодо правильного застосування Банком коду ознаки 2030 по відношенню до операцій по зарахуванню коштів на рахунки клієнтів банку від контрагентів, що мають відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон та/або якщо рахунки цих контрагентів відкриті у фінансовій установі, зареєстрованій у державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон.	<p>Звертаємо увагу, що Закон не визначає такої ознаки порогових фінансових операцій як «зарахування коштів з держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон».</p> <p>В той же час, код ознаки 2030 відноситься до ознаки «фінансові операції із переказу коштів до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон», яка не поширюється на фінансові операції із зарахування коштів на рахунки клієнтів банку, в тому числі від контрагентів, що мають відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон та/або якщо рахунки цих контрагентів відкриті у фінансовій установі, зареєстрованій у державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон.</p> <p>Згідно рекомендацій ДСФМУ щодо подання з 28.04.2020 банками до Держфінмоніторингу інформації про фінансові операції, код ознаки 2030 діє в рамках ознаки «Фінансові операції із переказу коштів за кордон (в тому числі до держав, віднесених Кабінетом Міністрів України до офшорних зон)», який рекомендується використовувати для переказів коштів у разі, якщо хоча б одна із сторін - учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон, та/або у разі переказу коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі, зареєстрованій у державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон.</p>
	Підпунктом 4 пункту 39 розділу IV Положення про	Установами, через які банк здійснює передавання (отримання) активів, є

63	здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 визначено, що Банк здійснює оцінку власного ризик-профілю з урахуванням специфіки своєї діяльності й таких факторів: географічного розташування банку, географічного розташування держави реєстрації клієнтів або установ, через які банк здійснює передавання (отримання) активів. Що маєтсья на увазі? Які установи здійснюють передавання активів?	банки/фінансові установи- кореспонденти.
64	Чи можливо вважати унікальним обліковим номером фінансової операції номер документа за переказом у готівковій формі, який здійснений окремим платежем на користь клієнта – отримувача переказу?	Можливо використовувати номер касового документу при здійсненні операції переказу готівки, як унікальний обліковий номер фінансової операції, але за умови, якщо буде забезпечена унікальність такого номеру (неповторюваність номеру касового документу) і можливість здійснити відстеження операції за ним.